Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 8 квітня 2008 року № 15 (231)

ПІД ЗАХИСТ НАТО

Мені легше: я не Президент України і не міністр закордонних справ, тому без дипломатичних викрутасів можу сказати, чому останнім часом скаженіють російські імперіалісти, а їхня "п'ята колона" в Україні геть упала в істерику.

Василь ОВСІЄНКО

Українці пам'ятають, що найбільшого лиха Україна зазнала саме від російського імперіалізму (потоптання Переяславського договору 1654 року і перетворення України на колонію Росії, запровадження кріпацтва, численні заборони української мови, розгром Української Народної Республіки, фізичне знищення української інтелігенції, масові репресії, голодомори, колективізація, депортація українців у Сибір, знищення Української автокефальної православної церкви і Української греко-католицької церкви, криваве придушення національно-визвольного руху, розв'язання загарбницьких воєн проти сусідніх країн, де українці були "гарматним м'ясом", тотальне зросійщення, репресії проти інакодумців). Не маймо ілюзій: як Росія ставилася до нас 350 попередніх років, приблизно так вона ставитиметься до нас найближчих 35 років. У Росії досі дивляться на незалежну Україну як на "временное историческое недоразумение". Ну, то "турки зовнішні". А "турки внутрішні" – Симоненко і Вітренко – ще ніколи не вимовляли словосполучення "український народ" – тільки "народ Украины". Тобто "население". Вони не визнають самого існування українського народу.

> **"Ампутація України була б для Росії смертельною".**
> **Отто фон-Шенгаузен БІСМАРК, рейсхканцлер Німеччини в 1871–1890 рр.**
>
> **"Втратити Україну – втратити голову". Володимир Ілліч УЛЬЯНОВ-ЛЄНІН, голова Раднаркому Росії 1917–1922 рр.**
>
> **"Без України Російська імперія неможлива".**
> **Збігнєв БЖЕЗИНСЬКИЙ, державний секретар США в 70-х роках XX ст.**

Ця "п'ята колона" російського імперіалізму – Янукович, Симоненко, Вітренко та їхні прибічники – на платних мітингах своєю рідною мовою цинічно "защищают национальные интересы". Та не України, а імперської Росії. Їм Україна – як кістка в горлі. Вони ніколи не боролися за її незалежність – вони шукають способу, як би цю ненависну Україну "упразднить за ненадобностью" (вислів М. Салтикова-Щедріна).

Нині Україна, що відмовилася від ядерної зброї, може захиститися від російського імперіалізму в єдиний спосіб: заручитися колективною безпекою Організації Північно-Атлантичного Договору – НАТО.

Президент і міністр закордонних справ мусять запопадливо лукавити перед нашим "гарантом безпеки", що вступ України в НАТО нічим Росії не загрожує. Загрожує. Це буде остаточний крах надій на відновлення імперії. Але крах імперії не стане нещастям для російського народу. Навпаки, російський народ дістане шанс звільнитися від імперської пихи, як звільнилися від неї англійці, французи, іспанці, португальці, коли позбулися колоній. Тоді Росія дістане шанс стати мирною демократичною державою, а ми в її особі – доброго сусіда.

Але поки що Росія і демократія – поняття несумісні, бо несумісні колоніалізм і демократія. Короткочасне пом'якшення у 90-х роках закінчилося. Росія повертається у звичний для себе тоталітарний режим. Але вона слабка. Отже, Росія не піде війною на 28, а з Україною і Грузією на 30 країн НАТО. Хіба що вередуватиме, чинитиме економічний тиск. Адже "Росія – це величезна кількість награбованого добра", – казав незабутній Карл Маркс. Усе там награбоване: землі, корисні копалини, сотня малих народів. Отже, нам треба шукати інші джерела енергоносіїв. Або допомогти тим малим народам звільнитися, і тоді купуватимемо газ та нафту в них.

Деякі політики Західної Європи (Ангела Меркель, Ніколя Саркозі) нездатні мислити далі, як на одну каденцію. Вони очманіли біля російської "газової труби" і не розуміють, що коли Росія за їхньої підтримки поглине Україну і знову за наш рахунок стане сильною, то вона знову вимахуватиме ядерною довбнею над їхніми дурними головами, як це було всю другу половину XX століття. Світ знову розколеться на два ворогуючі табори і потерпатиме в страхові ядерної катастрофи.

Отже, українці, нам немає іншого виходу, як тільки вступити в НАТО і тим самим порятувати себе і світ від російського імперіалізму.

ІДЕОЛОГІЯ І ЖИТТЯ

НАЦІОНАЛІЗМ ВРЯТУЄ УКРАЇНУ

30 березня у Києві відбулася Науково-практична конференція "ОУН: минуле й майбуття". Її безпосередніми організаторами стали три націоналістичні структури – власне Організація Українських Націоналістів на чолі з Миколою Плав'юком (мельниківці), ВО "Тризуб" імени Степана Бандери та УНА-УНСО. Мета зібрання – пошуки спільного знаменника для якнайповнішого порозуміння між українськими націоналістами різної організаційної приналежності задля утвердження прав і свобод корінної нації – українців – на своїй рідній землі. У роботі конференції взяв участь і виступив член Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів, головний редактор газети "Нація і держава" Михайло Сидоржевський (текст виступу друкується в цьому числі "НД").

Юлія МИРОНЧУК

Власне, то було зібрання інтелектуалів, стратегів і тактиків, які ділилися між собою баченням того, яким шляхом має йти Україна, щоб українська нація успішно протистояла викликам глобалізації, панславізму, російського панправослав'я, а до того утвердила всі права і пріоритети українців для гідного життя і подальшого розвитку в рідній суверенній державі.

Геополітичні реалії і завдання українського націоналістичного руху, сучасна Україна і завдання націоналістичного руху, практичні аспекти діяльности українських націоналістів у XXI столітті, політико-правова доктрина і форми інституційної реалізації ОУН, стратегічні завдання націоналізму, націоналістична концепція громади, національний суверенітет як передумова розвитку нації, ідеологічний аспект нового обличчя українського націоналізму, національні проекти у програмах сучасних політичних структур України та можливості для ОУН, гендерні аспекти сучасного націоналізму – ось лише неповний перелік тем, що їх розглянули ідеологічні однодумці.

Зокрема, провідник Київської міської ОУН Богдан Червак переконаний: "Українські націоналісти мають навчитися давати чіткі відповіді на виклики сучасності. Вони повинні не лише розпрощатися з помаранчевим лібералізмом націонал-демократів, а й з усіма "хворобами", що їм притаманні, зокрема, нездатністю об'єднуватися, йти на "гнилі" компроміси з ворогами, жертвувати ідеологічними принципами в ім'я політичної кон'юнктури тощо". Генеральний директор Фундації імени Олега Ольжича Сергій Кот наголосив на тому, що "настав час пошуку відповідей українського націоналізму на питання – чи змінювалися його світоглядні засади разом із розвитком світового співтовариства та світової суспільно-політичної думки, і що лишається актуальним з теоретичного доробку минулих періодів українського націоналізму, а що потребує переосмислення?". На думку політичного референта ВО "Тризуб" імени Степана Бандери, підполковника Івана Сута, "лише ідейно однорідне, сформоване на засадах революційного ордену, а не партійне середовище, здатне стати тим детонатором, що розпочне черговий вибух широкомасштабної націоналістичної боротьби в Україні".

У підсумковому слові Голова ОУН Микола Плав'юк зробив наголос на кількох визначальних аспектах. А зокрема на окремішності завдань українського націоналізму та неможливості об'єднання націоналістів світу в такий собі націоналістичний інтернаціонал; на неприпустимості есхатологічних тверджень, буцімто українці не мають держави України; на необхідності націоналістів стати впливовими суб'єктами політичного процесу.

Україні і Грузії не вдалося переконати провідні країни Європи й отримати План дій з членства в НАТО (ПДЧ) на саміті в Бухаресті, попри підтримку США, Канади та держав східної частини Старого Світу. Минулого четверга обидві наші країни отримали відмову, дещо пом'якшену обіцянками Альянсу повернутися до розгляду цього питання в грудні.

У ФАРВАТЕРІ КРЕМЛЯ ПЕРЕБУВАЮТЬ ОКРЕМІ ЄВРОПЕЙСЬКІ КРАЇНИ

Активісти Конгресу Українських Націоналістів пікетували у Києві посольства країн, які заблокували приєднання України до ПДЧ. А напередодні проведення бухарестського саміту КУН прийняв заяву на підтримку Президента В. Ющенка щодо приєднання України до ПДЧ.

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

Світлини Богдана ЗАХАРЯКА

Пікетування проводить Конгрес Українських Націоналістів.

Стало очевидно, що тверда позиція західноєвропейських лідерів викликана насамперед їхнім небажанням псувати відносини з Росією, яка категорично заперечує подальше розширення НАТО в східному напрямку. Таким чином, на саміті старожили НАТО – Німеччина і Франція, підігруючи Росії, мимоволі опинилися в фарватері політики Кремля.

Саме це викликало найбільше обурення патріотичних сил України. У п'ятницю активісти Конгресу Українських Націоналістів провели в столиці України протестні акції біля посольств Німеччини, Франції та Угорщини.

Зокрема, біля посольства Німеччини було влаштовано пікет. Його учасники тримали в руках плакати й транспаранти з гаслами: "Пані Меркель! Не будьте мачухою для України!" Пам'ятайте про Берлінську стіну і московський чобіт на Вашій землі!" тощо. Тут же була встановлена символічна скринька, куди бажаючі кияни і гості міста мали можливість кинути по кілька мідяків на "підтримку" уряду Німеччини для придбання російського газу.

Від імені пікетувальників Надзвичайному і повноважному послу Німеччини в Україні Рейнгарду Шеферсу було передано звернення, в якому КУН висловлює обурення позицією керівництва Німеччини в ході бухарестського саміту НАТО.

Біля французької Амбасади пікетувальники тримали зокрема гасло: "Українські вояки посилять НАТО! Пам'ятайте слова Президента Франції Шарля де Голля: "Якби я мав таку армію, як УПА, німецький чобіт ніколи не топтав би французьку землю!".

Подібного змісту звернення передано також Надзвичайному і повноважному послу Угорщини в Україні Андрашу Баршоню, в якому висловлена стурбованість позицією цієї країни на саміті, представники якої, схоже, ігнорують уроки історії, ставлять під сумнів дружні відносини угорського та українського народів.

КОРОТКО

ЗАПОРІЖЖЯ

Відбулася звітно-виборна конференція Запорізької обласної організації КУН.

Її учасники самокритично проаналізували діяльність обласного осередку за звітний період, виробили шляхи вдосконалення своєї роботи, виправлення допущених недоліків. Зокрема, досвідом роботи щодо посилення ролі місцевих осередків у житті територіальних громад, залучення до лав КУН молоді поділився з присутніми 77-річний ватажок Мелітопольської РО КУН Михайло Тимчина.

Делегати конференції прийняли звернення до Президента, Прем'єр-міністра, Голови Верховної Ради України, керівників області, в яких висловили занепокоєння щодо стану україномовного книговидавництва в державі та закликали їх посилити вимогливість до керівників місцевої влади, які зволікають із виконанням указів про вжиття невідкладних заходів для знесення у населених пунктах символів тоталітаризму.

Обрано новий склад обласного проводу КУН. Головою обласної організації знову обрано Василя Тимчину.

КРИМ

Після встановлення пам'ятника російській цариці Катерині II в Одесі подібна антиукраїнська акція готується й у Севастополі. Громадський комітет "Український Севастополь" звернувся з відкритим листом до Прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко з вимогою не допустити встановлення пам'ятника "голодній вовчиці" і ворогу українського народу.

"Бронзовий монумент готовий, – зазначається в листі. – Антиукраїнські сили чекають слушного моменту для його встановлення на центральній вулиці міста". "Особливою небезпекою для міста є поява в риториці посадових осіб представницької і виконавчої влади міста імені тирана всіх часів і народів Йосипа Сталіна – говориться в листі. – Мешканцям вбивають у свідомість абсолютно неприйнятні в незалежній Україні моральні і антилюдські ідеали". Українці Севастополя справедливо вважають, що увічнення Сталіна в Севастополі може стати черговим авантюрним кроком керованої з-за кордону місцевої влади. При цьому зазначається, що ганебну роль у розповсюдженні виключно гламурної і лакованої інформації про цих антиукраїнських осіб відіграють регіональне державне телебачення і радіо.

Автори листа просять зупинити інформаційне ґвалтування свідомости севастопольців та не допустити встановлення пам'ятників суперечливим і одіозним особам, політичним діячам монархічного та тоталітарного комуно-совєтського минулого.

ДЕРЖАВУ ОБ'ЄДНАЄ НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ

Презентація Народного університету українознавства пройшла у Товаристві "Знання" України

Микола СЕРГІЙЧУК, "Нація і держава"

Вивести український народ, державу, суспільство із сьогоднішньої глибокої духовної кризи неможливо без національного відродження. Саме тому при Товаристві "Знання" України засновано Народний університет українознавства, який покликаний забезпечувати живе спілкування провідних українознавців з громадянами країни. Його презентація відбулась нещодавно у Києві.

За словами куратора проекту Анатолія Мартинюка, ідея створити Народний університет українознавства виникла у зв'язку з гострою потребою об'єднати нашу державу, адже амбітні політики намагаються розділити її. До того ж, на часі пробудити в українців національну свідомість та повернути їх до коренів пращурів. Вирішити це питання, на думку учасників заходу, і покликані народні університети українознавства, що мають засновуватися органами місцевої влади, а не політичними партіями. Їхнє найголовніше завдання – працювати в інтересах української нації, держави, суспільства.

Провідні вчені, державні та громадські діячі не лише читатимуть лекції, а залучатимуть громади до обговорення нагальних проблем, щоб сприяти формуванню в людей національно-державницької свідомости. Це нелегке завдання. Особливо важко спілкуватися з людьми, які зросійщилися, живучи на Сході та Півдні нашої держави. Тому головне для лектора – передати не тільки знання, а й вболівання за Україну. Коли патріоту України небайдуже те, про що він говорить, він стає зрозумілим слухачам.

Подолати сьогоднішню духовну кризу неможливо без національного відродження, яке потребує ідеологічного забезпечення, розбудови української України на загальнонаціональному, державному та суспільному рівнях. Великою перешкодою на шляху реалізації цього завдання є упереджене, насторожене, загалом негативне ставлення до будь-якої ідеології взагалі. Українці ще не оговталися від жаху комуністичної соціальної утопії, а їм уже насаджується соціальний популізм космополітичного ґатунку.

Разом з вирішенням економічних, соціальних, екологічних та інших питань, зауважив член КУН Дмитро Білоусов, ми маємо звертати особливу увагу на мовну проблему, адже державна мова – це щит і меч не тільки українського націоналізму, а й усього нашого суспільства.

Глибоким занепокоєнням щодо стану виховної роботи у Збройних Силах був пройнятий виступ підполковника Олега Петрівського. Зокрема, у 1998 році із штатного розпису війська було вилучено посаду офіцера-народознавця. Відтак в армії руйнується гуманітарна структура. Чи ж варто дивуватися, що військово-патріотичне виховання поставлено у збройних силах аж на шосте місце?

Прикро, але і в школах народознавство нині вилучається з навчальної програми.

Тому, на тверде переконання учасників заходу, тільки цілеспрямована праця, націлена на забезпечення гуманітарного, сталого розвитку України, здатна забезпечити розширення світогляду людей та прискорити входження нашої держави у коло високорозвинених країн світу.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

РІДНІ, ВІДГУКНІТЬСЯ!

Звертаюся до читачів "Нації і держави" з надією, що вони відгукнуться на мій лист і допоможуть розшукати родину мого чоловіка – нащадків актора, письменника Олександра Островського (літературний псевдонім – Олелько Островський), який працював з братами Тобілевичами, був кумом Саксаганського. Його перу належать історичні оповідання "Берестечко", "Полтава", "Руйнування Батурина", "Іван Богун"...

Наш дядько працював у театрі в Харкові. 1921 року за доносом був розстріляний як ворог народу.

Родом він із Золотоноші, а його дружина Ганна – з Надвірної. Мали двійко дітей – Галину й Ольгу. В однієї з них були діти Ельза та Юрій. Не знаю, чи живі досі діти Олександра й Ганни Островських, але, сподіваюся, що їхні діти й онуки, певно, мешкають десь в Україні. Тому й пишу ці рядки із сподіванням, що відгукнуться нащадки славного сина українського народу.

Моя адреса: **Островська А.
Вул. Загорська, 13/1,
м. Ужгород, 88017
Телефони: 8 (0312) 64-28-15,
8 (097) 660-98-14.**

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Демид Анатолій	(0382) 65-72-35
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

На політичній мапі України з'явилася нова партія – "Єдиний Центр", що декларує консолідацію зусиль представників різних політичних поглядів, які відстоюють державницькі позиції, а також безумовну підтримку Президента Віктора Ющенка.

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, "Нація і держава"

МЕТАМОРФОЗИ ЧАСУ

КОНСОЛІДАЦІЯ ЗАРАДИ УКРАЇНИ

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

До керівництва партією увійшли члени пропрезидентського блоку НУ-НС на чолі з Ігорем Крілем – народним депутатом, якого пов'язують з керівником президентського секретаріату Віктором Балогою.

Але ж, як відомо, і блок НУ-НС декларує підтримку чинного Президента.

Чи є потреба створювати ще одну політичну силу? Чи не краще спрямувати зусилля на підсилення існуючих позицій – такі запитання ставить сьогодні багато українців, небайдужих до майбутнього нашої держави.

Більше того, чимало хто ставить під сумнів подібні дії, звинувачуючи ініціаторів створення нової партії у розколі демократичних сил.

Можна зрозуміти тривоги наших громадян. Адже досі для багатьох із них існує таке поняття як "єдина помаранчева команда", і дії, які не сприяють її збереженню, розцінюються мало не як провокації.

Насправді ж є "єдиної помаранчевої команди" нема. Втім, її й не було, але це трохи інша тема.

Стосовно ж відносин всередині демократичної коаліції, які і без того є доволі непростими, то не є особливою таємницею те, що Юлія Тимошенко вже приміряє на свою голову президентську корону. Чи хтось всерйоз буде стверджувати, що ця амбітна і харизматична жінка, яка, хоч вже й відчула смак великої влади і великих грошей, проте досі не наситилася, погодиться ще п'ять років "працювати" в державі другим номером?

Ні ж бо, звичайно. Весь її життєвий шлях – це стрімкий і посвоєму красивий злет до найвищих вершин. Для того, щоб ступити на верхівку, залишилося зробити ще один, найважливіший крок...

Тимошенко готується до президентських виборів. Мені здається, що навіть найширші прем'єрські повноваження (якби такі були їй надані нині) не зупинять її в пориві до реалізації високої мрії. Практично всі помітні кроки за цей відносно короткий період її другого урядування – і виплата заощаджень вкладникам Ощадбанку, і газова "війна" з Росією, і спроби підпорядкувати під себе Фонд держмайна, призначивши його керівником "надійну" людину, й ініціатива з виборами київського мера – мають адресну мету: це є тактичними, важливими, але допоміжними боями перед головною битвою її життя.

Не визнавати цього, ховати, ніби страус, голову в пісок чи сподіватися, що "якось воно буде, і само розсмокчеться" – означає бути наївним (стосується рядових громадян) чи безвідповідальним (якщо мова йде про політиків).

Що поганого є в тому, що Тимошенко може стати президентом?

З цього приводу єдиної думки не існує, однак переважна більшість незалежних експертів сходяться на тому, що з її приходом на найвищий у державі пост у країні почнеться грандіозний переділ майна і власности – звичайно ж, на користь політичних фаворитів Тимошенко. Один з вітчизняних олігархів, Ігор Коломойський, котрий якраз не належить до їхнього числа, днями зронив сакраментальну фразу. Відповідаючи на запитання журналіста про те, що робитиме у разі перемоги Тимошенко на президентських виборах, він сказав: "бачу себе в еміграції". Представники великого бізнесу, котрі, як і Коломойський, з тих чи інших причин не увійшли до кола "обраних", мусять усвідомити, що у такому разі їм доведеться вибирати: або стати слухняним і покірним, або ж їх чекатиме доля Ходорковського...

Тим часом політична боротьба в країні, особливо в часі передвиборних перегонів, поступово перетворилася на брудні змагання з оприлюднення компромату і взаємних звинувачень. І заручниками цієї нещадної боротьби стали держава і народ, від імені яких кожна із сторін вербує на свій бік виборців, щедро, наліво і направо, роздаючи обіцянки.

Безумовно, в суспільстві існує запит на консолідацію здорових сил, які стоять на державницьких позиціях. Об'єднати їхні зусилля – справа нелегка. Зрозуміло, що поява на суспільній орбіті нового перспективного гравця спроможна внести істотні корективи до сценарію політичних подій, в якому ролі, здається, розписані заздалегідь, на кілька років уперед. Особливо небажаним такий хід подій є для тих, хто вже приміряє на себе мантію переможця майбутніх баталій, мріючи про казкові дивіденди. Для досягнення своєї найвищої мети ці політики готові здолати будь-які бар'єри і перепони, в тому числі й ті, що їх ставить закон, не гребуючи жодними засобами, використовуючи при цьому популізм та відверту брехню.

Як відомо, чинний Президент постійно наголошує на необхідності національної консолідації – заради України, яка стоїть нині перед складними і драматичними випробуваннями і викликами. На жаль, головний принцип лідера держави – шукати і знаходити не те, що нас роз'єднує, а навпаки, гуртує – досі не отримував належної підтримки вітчизняного політикуму, незважаючи на формування суспільного запиту на політичну силу, яка своїми гаслами проголошує здоровий, прагматичний підхід до розв'язання гострих, наболілих проблем, які стримують розвиток країни.

Переконаний, що цей суспільний запит буде підтримано. Донбас і Львів, Крим і Київ, незалежно від вантажу вчорашніх конфліктів, мусять порозумітися між собою.

ПО КОМУ ПОДЗВІН?

Олесь ШЕВЧЕНКО

Поява саме зранку 2 квітня у центральній російській газеті відгуку Солженіцина на проголошення українським Президентом 2008 року роком пам'яті Голодомору 1932–33 років в Україні – це один із елементів поспішно спланованої антиукраїнської кампанії.

Відомо, що 90-річний письменник протягом останніх років не втручався в політику, спокійно доживаючи свого віку у підмосковному палаці. І тут раптом висловив саме те, що хотіли почути у Кремлі. Щоб дати це почути і у Франції, і в Німеччині. Щоб кинути ще одну жменю грязюки в образ України.

До "братніх" обіймів Москви ми вже звикли – і за роки радянської влади, і за роки постперебудовної Росії.

Від названих європейських держав ми все ж таки чекали іншого. Проте маємо визнати, що Саркозі – не де Голль і фрау Меркель – не Аденауер. Тому ми й не ототожнюємо імена новообраних лідерів з усією Францією, з усією Німеччиною.

Так чи інакше, в пам'яті спливають деякі історичні приклади. Півстоліття тому – коли в НАТО була прийнята ФРН, частина ще розділеної Німеччини. Сімдесят років тому, коли створення осі Берлін–Москва повело до світової катастрофи. І дев'яносто років тому – коли Українська Держава впала через те, що Антанта, до якої звернувся гетьман Павло Скоропадський, Україну проігнорувала.

Напевно, замисляться й американські політичні аналітики над тим, чому прагнення нових європейських лідерів до домінування на європейському континенті у складі тріумвірату спільно з посткадебістським (чи пост?) режимом переважило над історичною логікою.

На закінчення свого короткого політичного есе подаю фрагмент зі свіжого листа з Єкатеринбурга від колишнього російського політв'язня Віктора Пестова, мого колеги по 36-й зоні, Кучино Пермської області: "Как прошел прием Буша и Ющенко, что говорят? Если бы Россия шла по пути демократии, то Украина, я думаю, и не стала бы искать противовес имперским амбициям Кремля".

Я відповів російському колезі, що прийом Буша пройшов дуже солідно і додав: "Что же касается предположения, – "если бы Россия шла по пути демократии...", – то оно носит чисто теоретический характер, поскольку его первая часть взята из сферы невозможного: Россия НИКОГДА В СВОЕЙ ИСТОРИИ не шла по пути демократии. Поэтому упомянутое предположение можно было бы перефразировать так: "Если бы медведь перестал рычать и заговорил по-человечески, то его перестали бы так опасаться".

НАШ ЦИТАТНИК

ЇХНЯ СИЛА – ЦЕ НАША СЛАБКІСТЬ

Безумовно, з почутого минулого тижня від політиків різних калібрів і категорій, в тому числі й чужих (але коли йшлося про Україну), найбільшу увагу привернула фраза Путіна, котра нібито прозвучала на закритому засіданні ради Росія-НАТО. Принаймні, про це пишуть деякі російські видання. У розмові з американським президентом Путін начебто сказав: **"Ти ж розумієш, Джордж, що Україна – це навіть не держава! Що таке Україна? Частина її територій – це Східна Європа, а частина, і значна, подарована нами!"** І тут він дуже прозоро натякнув, що якщо Україну все-таки приймуть у НАТО, "ця держава просто припинить існування".

Скоріш за все, Путін і справді міг сказати подібне. Принаймні, якби це було не так, то в російській пресі з'явилися б спростування. Однак Кремль мовчить. Та й сумнівно, враховуючи нинішні російські реалії, щоб якесь видання могло щось прибрехати, коли мова йде про "самодержця".

Проте Москві і Путіну тут дивувати нічого. Зрештою, звідти до нас ішло зазвичай лише зло і ворожість.

Однак як сприйняли подібну інформацію ми? Чому з печерських пагорбів – ні пари з вуст? Чому мовчать політики, партії, котрі декларують відстоювання національних цінностей? Адже гіршого плювка в обличчя Україні годі й уявити. Якщо державна влада ніяк не відреагує на блюзнірство, якщо не поставить вимогу перед Москвою дати пояснення з цього приводу, – тоді, мабуть, ми згідні з тим, що сказав Путін? Що Україна – не держава?

Якщо ж не згідні – а це, сподіваюся, так – тоді чому мовчимо?

Боїмось – як би всесильний Путін ще більше не розсердився на нас?

Адже куди нам братися, – якщо навіть Америці доводиться рахуватися з російським "ведмедем", не кажучи вже про Європу...

Але ж їхня сила – це наша слабкість, наша зневіра, наша апатія і безпорадність.

Сказане в кулуарах, якщо ми промовчимо сьогодні, завтра цілком може стати найгіршою реальністю.

БАСАВРЮК

СУСПІЛЬСТВО

ЗЕМЛЯ

Світлина Олекси ВАЩЕНКА

Кому дістанеться найбільше багатство України – скоробагатькам і спекулянтам чи дбайливим селянським господарям?

Господарі називали її матінкою, годувальницею. А як біля неї ходили, як її доглядали, плекали. Вели з нею розмови (залишаючи поле під чорні пари, господар примовляв – "нехай відпочине"). Так велося на українських теренах ще з часів Трипілля.

Але у XX сторіччі на землю зійшов нечистий в образі московського більшовика, щоб своїми кирзовими чоботями сплюжити землю-матінку та ще й потоптатися по селянських душах, витолочивши там все святе. А що не зміг витоптати – виморив голодоморами. Із землею зробив так, щоб "всьо вокруг колхозноє, всьо вокруг мойо". У колгоспах стали працювати новітні кріпаки – селяни, без права виїзду.

Олексій СЛАБЕЦЬКИЙ

Зі здобуттям Україною державної незалежности зникла й колгоспна кріпаччина. Та ось лихо: мало знайшлося справніх господарів після вісімдесяти років більшовицького "перевихованння". Поля почали заростати бур'яном.

Проте у більшости селян все ж стала прокидатися душа власника, коли олігархи почали накидати оком на селянські землі, прибирати їх до рук, не гребуючи відвертим загарбанням, особливо поблизу великих міст, де "квадрати" землі шалено підскочили в ціні.

У ЗМІ не раз з'являлися розповіді про те, як селяни вступали у "збройну" боротьбу, захищаючи свою землю від захланних олігархів. Трагедія в тому, що селяни часто не можуть знайти захисту своїх інтересів ні в державних органах, ні в судах, окремі з яких стають на захист зловмисників. За 16 років незалежности України законодавці так і не спромоглися створити чітких, справедливих законів у царині земельних питань. Земля законодавчо ще не стала товаром, а практично скоробагатьки вже давно присвоїли собі ласі шматки або й цілі лани. Все це є підтвердженням небажання владців, насамперед депутатського корпусу, вирішити раз і назавжди питання землі на користь хлібороба.

Ось приклад, як 80 років тому, на початках свого становлення, Організація Українських Націоналістів здійснила теоретичні розробки щодо "селянського питання" та земельних відносин. Михайло Гнидюк у своїй статті "Українська держава в теоретичній спадщині ОУН" зокрема наводить наступні засади стосовно сільського господарства.

1. "Підтримка середнього селянського господарства".

2. "Селянське господарство буде побудоване на праві приватної власности, обмеженим державною регуляцією вільного продажу і купівлі землі з метою запобігти в той спосіб надмірному збільшенню чи зменшенню земельних наділів." Отже, йдеться про заборону розоряти одних і необмежено збагачуватися іншим за рахунок збіднілих.

3. "Державна влада буде підтримувати розвиток сільськогосподарської кооперації, уділювати сільському господарству дешевого продукційного кредиту..." (стиль і правопис збережені). ОУН передбачала різні форми господарювання на селі – кооперативну та індивідуальну. Річ у тім, що українські вчені помітили, що не кожен селянин може бути добрим господарем.

Багатий землевласник і великий патріот України і, зокрема, її села Євген Чикаленко цікаво писав про це у своїх спогадах. Чималі лани власної землі він роздавав по 4–5 гектарів селянам в оренду з правом подальшого викупу за вигідною для селян ціною. Та й сама оренда для селян була вигідна: як тоді говорили – "за десятий сніп". Минало кілька років, і переважна більшість таких орендарів ставали добрими господарями і викуповували землю. Але були й такі, що повертали землю власникові, а самі просилися, аби він узяв їх на роботу "до економії". Такі саме "в економії" були добрими робітниками, а самостійно господарювати, як мовиться, не мали кебети. Отже, для таких людей бажано, щоб на селі існувало й кооперативне господарство.

Як бачите, Є. Чикаленко багато робив для того, щоб навчити селян господарювати. Саме він запровадив у сівозміні чорний пар і навчив цьому селян.

4. "Лісові площі будуть вивласнені (націоналізовані) без викупу та передані державі обо органам самоврядування".

Ось так дбайливо, по-державницьки ставилася ОУН до природних багатств України. То чому ж у наш час вже, напевне, нікому й невідомо достоту, скільки лісових угідь "прихватизовано" скоробагатьками?

На мою думку, багато що з теоретичної спадщини ОУН можна використати в сучасному законодавстві щодо землі та земельних відносин. Головне, щоб законодавство захищало інтереси селянина. Доречно було би, щоб діяла заборона купувати наші землі негромадянам України. Бо з давніх давен зрозуміло: свята українська земля повинна належати селянинові – справжньому її господареві.

м. Київ

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, "Нація і держава"

СУСПІЛЬНО-політична ситуація в Україні на сьогодні є такою, що в українській історії важко знайти аналоги, незважаючи на тотожність чи схожість окремих компонентів. З одного боку – вперше маємо українського президента, котрий прийшов до влади на гребені надзвичайно потужного народного вибуху, яким був Майдан. Проте з іншого боку, сьогодні Україна, як ніколи за часів новітньої історії, постала перед численними загрозами як зовнішнього, так і внутрішнього характеру. І якщо зовнішні загрози переважно зумовлені причинами, не залежними від нас (хоча не завжди), то внутрішні небезпеки і проблеми є здебільшого результатом існуючих суспільних протиріч, вирішення яких державою відтерміновується, ігнорується, а в гіршому разі – діяльність чиновників різного рівня зумовлює ускладнення ситуації.

Специфіка нинішнього політичного моменту зокрема полягає і в тому, що, на відміну від радянських чи кучмівських часів, коли противник (опонент) для українського націоналіста був відомий і зрозумілий – це російсько-комуністичний або кучмівський режим, нині ситуація є складнішою. І якщо контури ідеологічного противника для українського націоналіста залишаються чіткими – це ліві і ліберали, то суто в політичному аспекті симпатії правого електорату коливаються в доволі широкому спектрі – від лівоцентристського ліберального Блоку Юлії Тимошенко до деяких псевдоправих ультрамаргінальних політичних сил.

Подібна електоральна всеїдність і строкатість є наслідком відсутности потужної політичної сили на правому фланзі, яка би могла ввібрати в себе значну частину симпатій виборців. Також це є результатом наших задавнених національних хвороб і надзвичайно складних випробувань, що їх довелося пережити українській нації впродовж останніх кількох століть.

Можна констатувати, що український націоналізм нині переживає кризу і практично майже відсутній на великій арені політичної боротьби. Націоналістичний рух в Україні на сьогодні не становить єдиного цілого. Відсутній центр сили. Практично не розроблена ідеологічна база розвитку націоналізму під сучасний момент, а теоретичні напрацювання попередників далеко не завжди дають адекватні відповіді на ті чи інші складні питання сьогодення.

Більше того, наразі відсутні передумови для формування єдиної націоналістичної сили. Правий політичний фланг українського політикуму не демонструє якихось відчутних центробіжних тенденцій. Кожна з політичних сил, представлених на ньому, освоює певну нішу в суспільному спектрі і посідає своє окреме місце, не особливо демонструючи консолідаційних устремлінь.

Варто зауважити: є певні підстави вважати, що деякі з представлених на правому політичному фланзі сил є спроектованими у зарубіжних лабораторіях. І саме вони, проявляючи значну активність, особливо у часі передвиборних кампаній, притягують до себе потенційний націоналістичний електорат, зваблюючи його крикливими і радикальними гаслами. І саме вони в перспективі готуються, очоливши (якщо їм це вдасться) націоналістичний рух, виконати роль такого собі новітнього Івана Сусаніна, потягнувши за собою в болото популістського екстремізму заблукалий і спантеличений електорат. Для цього знайдуться і гроші, і кадри, і мас-медійні можливості.

Разом з тим, переконаний, що створення єдиної націоналістичної сили є одним із стратегічних завдань націоналістичного руху. Подібно до того, як у 1929 році з кількох організацій постала ОУН, котра стала важливим чинником українського життя, на нинішньому етапі створення єдиної націоналістичної структури може істотно змінити конфігурацію сил на політичній шахівниці. Така структура може стати виразником суспільних очікувань доволі широкого електорального спектру правого і правоцентристського спрямування, а також провідником національної ідеології. Але яка з націоналістичних організацій у своїй програмі чітко і відкрито вказує на необхідність об'єднання? В кращому разі йдеться про "ідейно-світоглядове, організаційне і політичне зближення та консолідацію націоналістичного середовища".

АКТУАЛЬНО

МИ – НЕ БЕЗБАТЧЕНКИ

Всім відомо, що паспорт – це документ, який засвідчує особу. Вилучення з паспорта графи "національність" означає, що ми фактично перетворилися з українців у громадян України. У пріснопам'ятні часи совєцької окупації з нас намагалися зробити "єдиний радянський народ". Але навіть тоді нас не позбавили національности.

Хіба може бути спокійною людина, якій фактично відмовляють у національній приналежності? Скажіть, чи не принижують цим нашу гідність? Хіба ми не нація, хіба ми не український народ? Ті, хто запровадив вилучення з паспорта графи "національність", не є патріотами України.

Слава Богу, що ми маємо нашу патріотичну газету "Нація і держава". Я щаслива з того, що є українкою і народилась на цій прекрасній землі. А на підтвердження цього хочу бачити в паспорті запис: "національність – українка".

Ми – не безбатченки! Тому і залишимо на цій землі добрий слід та славу про наших батьків, дідів українців. А ще я впевнена, що наші діти та діти наших дітей також будуть з честю і гідністю нести горде ім'я українця. Тож не даймо себе одурити тепер!

Звертаюсь до всіх небайдужих людей українців: дорожіть цим йменням, не дайте заплямити нашу національність!

Беріть участь у всеукраїнській акції "Українець – будь українцем – запишіть свою національність у свій паспорт!"

М. КИСИЛЬОВА,
м. Чернівці

ДУХОВНИЙ МЕЧ НАЦІЇ

До питання про тактику і стратегію націоналістичного руху

У разі, якщо об'єднання правих сил не буде досягнуто, перспективи націоналістичного руху є примарними.

При цьому діяти доведеться в умовах посилення ліберальних тенденцій – як в економіці, так і в політиці.

Світлина Богдана ЗАХАРЯКА

УНІКАЛЬНІСТЬ поточного політичного моменту полягає в тому, що, попри несприятливу суспільну кон'юнктуру, яскравий вияв пасіонарної енергії Майдану призвів до перемоги першого українського за духом Президента. Можна вибудовувати претензії, нерідко цілком справедливі, щодо тих чи інших методів керівництва державою, що їх демонструє Віктор Ющенко, можна нарікати на його зайву толерантність, м'якотілість чи, як комусь видається, нерішучість... Однак ніхто, здається, не сперечається з тим, що Віктор Ющенко як особистість, як політик і як лідер держави демонструє питомо національні характеристики. За великим рахунком, теперішній Президент увібрав у себе як кращі, так і гірші якості української нації.

Відповідно, альтернативи підтримці чинного Президента у націоналістів наразі не існує – якщо брати до уваги несформованість і розмитість правого політичного флангу, його неготовність виступити у політичній боротьбі як монолітний і потужний кулак і запропонувати гідну і перспективну кандидатуру.

При цьому нам доведеться іти на ідеологічні та політичні компроміси з тими силами в оточенні глави держави, які не поділяють наших поглядів. Але будьмо тактиками і стратегами: у нас наразі не існує розумної альтернативи. Відмовитися від підтримки Президента – означає не лише позбавити його політичної опори з правого боку, а й фактично підкинути дров до багаття, запаленого противниками української державності.

РАЗОМ з тим, прихід до влади Віктора Ющенка фактично став каталізатором руйнівних процесів у середовищі тих сил, які в нас прийнято називати національно-демократичними. Рух, після вбивства В'ячеслава Чорновола, хоча й до того вже був розколотий на три частини, практично зійшов з політичної арени, залишившись впливовим хіба що в нереалізованих амбіціях його теперішніх очільників. Виявилося, що національно-демократичне середовище практично не здатне запропонувати жодної конурентоспроможної державницької ідеї, не кажучи вже про кадрову убогість цього табору і його внутрішні протиріччя. Так звана "правиця", створення якої, точніше, балачки про яку тривають уже майже десять років, є мертвонародженим дитям, і не має ніякої перспективи. Перш за все, назва "правиця" передбачає склад учасників з правою, націоналістичною ідеологією, а не з розмитим поняттям "націонал-демократи". Однак ні УНП, ні НРУ, ні "Собор" не мають ніякого стосунку до правої ідеології, лише принагідно використовуючи її елементи як трибунну риторику. Для реального створення "правиці" немає ні належної ідеологічної бази, ні політичної волі її потенційних учасників. Для того, щоб ця ідея матеріалізувалася, необхідно, щоб теперішні політичні банкрути з національно-демократичного середовища, які вряди-годи продовжують витягувати на світ Божий це політичне опудало, поступилися молодим силам, спроможним піднятися над рутиною і схоластикою, в яких загруз цей табір, і запропонувати нові, свіжі, конкурентоздатні ідеї. Однак скажіть, чи є у націонал-демократів такі молоді сили?

Щоправда, при цьому правоцентристи мають залишатися для нас союзниками. Не можна відкидати навіть гіпотетичної ймовірності, за кращих умов, тактичного зближення з ними. Хоча вірогідність такої перспективи наразі є вкрай низькою.

Руйнівним процесам у правоцентристському середовищі сприяло і створення в політичному центрі нової партії – НСНУ, а також істотне посилення політичної сили, яка, по суті, не має певного і усталеного місця в ідеологічному спектрі, а становить собою підпорядковане харизматичній волі лідера строкате "меню" із призначених для вух виборців популістських гасел соціального характеру і відвертого лобіювання інтересів кількох потужних бізнес-груп. Йдеться, зрозуміло, про БЮТ. Істотна частина потенційних виборців із правого центру, спокусившись харизмою Тимошенко, поповнила лави її політичних прихильників, не усвідомлюючи, яку колосальну загрозу для української державності несуть ті сили, які виштовхнули на поверхню цю амбітну і небезпечну не лише своїм популізмом особу.

На жаль, сказане вище певною мірою стосується і націоналістичного середовища, значна частина якого виявилася нездатною відрізнити зерно від полови.

ОСНОВНА ідея націоналістичного руху, якою націоналізм живився – здобуття самостійної Української держави – реалізована. За нових умов гостро постала потреба осмислення перспектив подальшого розвитку націоналізму. Однак в силу суб'єктивних і об'єктивних причин цього не відбулося. Власне, це стосується не лише шляхів розвитку націоналізму, а й загалом осмислення пострадянської дійсності, в якій ми живемо. Національний організм за роки радянської влади розбалансований і отруєний бацилою меншовартості. Сили його підірвано репресіями, спрямованими на знищення національного духу. Прикро, але нашим ворогам це майже вдалося зробити, бо сьогодні українська нація, образно кажучи, більше нагадує каліку з переламаним хребтом і перебитими ногами. Становище ускладнюється тим, що за роки незалежності системним лікуванням хворого практично ніхто не займався. У кращому разі його "лікували" і продовжують "лікувати" солодкою брехнею або ж закликами потерпіти ще трохи. Між тим, "лікарі" насправді переймаються переважно тим, як вигідніше поділити спадщину хворого.

Отже, слідом за досягненням мети – здобуттям незалежної держави – ми не змогли ні осмислити теперішнього свого становища, ні запропонувати більш-менш чітких візій на майбутнє.

Вирвавшись із цупких обіймів Москви, ми так і не пристали до Європи і продовжуємо балансувати на межі двох цивілізаційних світів.

Існує думка про те, що Україна найбільше серед країн східно-християнського цивілізованого світу перейняла західну політичну та інтелектуальну культуру. Однак орієнтація на західні стандарти життя і цінності, що водночас є альтернативою згубній російській експансії, разом з тим, несе загрозу скочування до лібералізму, наслідки якого, зокрема у формі глобалізаційних метаморфоз, для країни з несформованою політичною та економічною культурою, якою є Україна, можуть виявитися надзвичайно драматичними і призведуть до значних соціальних конфліктів. Що, в свою чергу, беручи до уваги розбалансованість державного механізму, а також наявність російського чинника і агресивної "п'ятої колони", може стати живлющим ґрунтом для перманентних соціальних, а відтак і політичних катаклізмів.

Проте у разі войовничого несприйняття і відкидання ліберальної ідеології нас підстерігають інші небезпеки – зокрема, поширення з боку Москви абсолютно чужої і шкідливої для українства ідеї панславізму у його новітній обгортці як антитези західним впливам, котра є небезпечною тим, що втягує її носіїв у вирву евразійських концепцій, котрі фактично наразі лежать в основі зовнішньої політики Кремля. Тобто, фактично антиглобалізм в українських умовах "працює" на Москву. Побічна, але вкрай важлива похідна від цієї концепції – небезпека хвороби відвертого і крикливого антисемітизму, яка неминуче маргіналізує носіїв цієї хвороби і звужує їхні можливості для політичного та ідеологічного маневру. Я вже не кажу про те, що позиціонування українців як антисемітів – бальзам на душу для кремлівських ляльководів.

ЯКИЙ же вихід для України, котра, опинившись між Європою і Азією, на цивілізаційному розломі, борсається у пошуках виходу? Можливо, так званий третій шлях, про який дехто принагідно згадує? І як націоналістам вирішувати цю дилему?

На жаль, ніяких відчутних системних зусиль, спрямованих на пошуки українського третього шляху розвитку – ні на рівні державних інституцій, ні в науковому середовищі, ні в політикумі – не простежується. Не існує ні відповідного дискусійного поля, ні суспільного запиту, ні владної волі. В тому числі і в націоналістичному середовищі.

При цьому дехто проголошує, що для націоналізму нового зразка епіцентром ідеології мають стати соціальні та економічні інтереси українців. Звичайно, ці питання не можуть ігноруватися нами, однак акцентування саме на цих напрямках може у висліді зіграти з нами злий жарт, коли ми опинимося на лівому політичному фланзі, поруч з соціалістами та соціал-демократами. Адже наголос на соціальній проблематиці фактично прокладає прямий шлях до соціалістичної ідеї про всезагальну рівність, облудність якої вже є доконаним фактом історії. Крім того, на соціальному поприщі "пасуться" політичні спекулянти і популісти вищої ліги, з якими ми не зможемо на рівних конкурувати в тому, хто краще збреше і більше наобіцяє.

Прикро, але на нинішньому етапі суспільного розвитку праві сили не мають чіткої і перспективної стратегії економічного розвитку. Зрештою, націоналісти від початку існування організації так, здається, і не прийшли до висновку, якою має бути оптимальна пропорція між державною і приватною формами господарювання. Економічні ідеї, які ми повинні пропонувати, мають черпатися з останніх досягнень світової економічної думки. При цьому базуватися наші пропозиції повинні на вітчизняному багатющому досвіді і національній специфіці господарювання.

МІЖ ТИМ, український третій шлях можливий лише за умови повернення (звичайно, враховуючи теперішню реальність) до сакральних національних принципів, сповідування яких сприятиме консолідації і мобілізації нації. Образно кажучи, шмат ковбаси нації не консолідує; це може зробити лише потужна національна ідея, яка ґрунтується на культурі, традиціях, ментальності. Іншого чи чужого шляху для нас не існує. Молитися чужим богам означає зменшувати свою силу, і, зрештою, виявитися непідготовленими до зустрічі з гострими і драматичними випробуваннями, які, безумовно, чекають на нас.

І саме сфера національно-духовних цінностей, а не соціальна чи економічна політика, має бути для націоналістів епіцентром ідеології. Крім того, якщо казати прагматично, то це є найбільш ефективний і дієвий шлях до результату. Адже сфера духу є визначальною для суспільного розвитку держави і нації.

Звичайно, вище сказане не знімає з порядку денного політичні питання поточного моменту, зокрема щодо участи у виборних кампаніях, особливо на місцевому рівні.

Однак базове стратегічне завдання націоналістів – сприяти наверненню до сакральних національних принципів.

Націоналістам потрібно вчитися самим і вчити інших любити Україну.

Це не патетика, а висока мета, і вона – не для політичних пігмеїв, якими зараз кишить український політикум. Мусимо працювати на перспективу, і цьому підпорядковувати наші пропагандивні, організаційні, мас-медійні, фінансові зусилля. Результати цієї роботи є нецікавими для тих, хто приходить у політику виключно заради влади і грошей. Ми не можемо, у нас немає достатніх коштів і нам не потрібно змагатися з ними у мистецтві дурити людей популістськими обіцянками і баламутити їхні голови соціальними подачками. Ми не маємо шансів на перемогу у цьому змаганні за чужими для українців, нав'язаними нам правилами.

Нашою зброєю має стати любов до України і віра в Україну. Це непереможна духовна сила, корені якої – народна пам'ять, наші споконвічні традиції, національні ідеали.

Озброївшись цим духовним мечем нації, ми повернемо собі втрачене почуття господаря на рідній землі. Це дозволить нам достойно зустріти виклики двадцять першого століття.

ГОЛОДОМОР-33. ПАМ'ЯТІ ЗНИЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ

ГОЛОДОМОР, ПОЛІТИЧНІ РЕПРЕСІЇ НІКОЛИ НЕ ЗАБУТИ

Валерій БАРАН,
член Національної спілки письменників
України, заступник голови
Згурівської РО КУН, що на Київщині

У ПАМ'ЯТІ НАЗАВЖДИ

А ось що довелося почути від інших наших земляків – очевидців тих страшних подій.

М. КЛЮШНІЧЕНКО, с. Мала Супоївка: У тридцять третьому наше село також пережило страшний голод. Все зерно з колгоспу було вивезено. Селяни отримували на трудодень по 20 грамів хліба. Померло близько 200 осіб, багато дітей.

П. ПОГРЕБНИЙ, краєзнавець, колишній учитель Новооржицької десятирічки: Навесні 1933 року в Новій Оржиці спостерігалося масове вимирання людей від голоду. Трупи лежали в долинах, під кущами, тинами. Загинуло тоді майже 400 моїх земляків.

М. КУЧЕРЕНКО, педагог, краєзнавець: Під час Голодомору 1932–1933 років людей у Малій Березані підтримували, як і чим тільки можна було. У колгоспах виділялися пайки, роздавалася баланда. Тому у порівнянні з навколишніми селами – Черевками, Тамарівкою та деякими іншими – Мала Березанка постраждала менше. Але й у нас були жертви. Це були здебільшого люди похилого віку, хто не міг заробити і не пішов у колгосп.

П. ЄРЕМЕНОК, житель с. Новий Биків: Десь наприкінці травня до нас ледве дійшла жінка з недалекого села Красного. Вона була нашою родичкою. Мати дала їй, опухлій і знесиленій, трохи поїсти. А вночі ми побачили її вже мертвою. Довелося мені з братом везти жінку на кладовище. Поховали за ритуалом того страшного року, коли про якусь домовину не могло бути й мови. Села вимирали. А коли наближалися жнива, голодні люди кинулися в поле, щоб добути зерно у зібраних колосках і якось вижити. Але це суворо заборонялося законом від 7 серпня 1932 року, вважалося розкраданням соціалістичної власності. Була спеціально організована охорона, щоб зберегти урожай, і люди продовжували помирати від страшної дистрофії. Наприкінці 1933 року я побував у Красному і нарахував сім хат підряд із забитими вікнами. Ідеш: дві-три хати, де живуть, а потім знову п'ять-сім забитих, мертвих.

ТАК ЗАГАНЯЛИ У КОЛГОСПИ

На початку тридцятих років на Згурівщині розпочалася колективізація. Вона провадилася примусово, знавісніла влада вдавалася до репресивних заходів.

В. ЩЕРБАТЕНКО, краєзнавець, с. Черевки: У 1927 році в нашому селі було створено ТСОЗ (товариство спільного обробітку землі), яке стало прелюдією до організації колгоспу. Та мої земляки неохоче записувалися до нього. З'явилися, відтак, перші жертви кампанії, започаткованої Сталіним, його оточенням і втілюваної, як ото писали газети, в життя місцевими виконавцями «лінії партії». Було до Архангельська вислано умілих хліборобів і невтомних працелюбів: С. Кирпу, І. Онатія з сином, І. Боровика. «Розкуркулення» набирало обертів. У 1931 році вивезені з сім'ями на Урал Г. Феник, Ф. Кирпа, В. Ярош, І. Романенко. С. Мойсюк. В. Заєць, М. Балаш, А. Боровик. Багато з цих людей загинули в далекому краї і лише декому вдалося вижити.

Продовження. Початок у попередньому числі.

І. ЛЬОДІН, колишній голова Шевченківської сільської ради: Не обминула хвиля колективізації і наше село. З місцевих жителів були розкуркулені Скринник та Кононенко.

В. ХАРЧЕНКО, ветеран праці, краєзнавець: Коли проводилася колективізація, то у нас, в Пасківщині, було обібрано і вислано немало сумлінних хліборобів. Серед них – Остап Дибань, Лаврін Тимченко, Іван Чупака, Василь Рудько, Іван Харченко та інші.

М. ПІШИЙ: – Одним з перших у Красному розкуркулили Кіндрата Сухенка. Згодом Семена Приму (який організував у нашому селі після 1917 року переділ землі), Пилипа Савича (шив людям одяг), Петра Синяка (укривав хати, лагодив годинники, швейні машинки та примуси). Свою безгосподарність тодішні керівники прикривали нападками на так званих «куркулів». У нас, наприклад, не було жодного випадку, щоб «куркулі» завдали якогось збитку: хлібів не палили, худобу не отруювали, інвентар не псували. Натомість траплялося інше. У 1932 році керівники села і колгоспу спалили необмолочений урожай одноосібників. Залишившись на зиму без зернини, люди змушені були відмовлятися від землі, адже нічим було сіяти. Отак проходила колективізація!

М. КУЧЕРЕНКО: Наприкінці двадцятих років, коли розпочалися репресії проти кращих господарів-хліборобів, у Малій Березані було вислано цілі сім'ї: Гладунів – Семен, Федір, Ларіон, Марія; Коцюб Єгор, Опанас, Іван, Олександр, Яків; Іван Коцюба з сином; Іван Удовик; Тимофій і Петро Куці; Василь Чмелівський; Кость Яковець та інші. Під час організації колгоспу в селі було багато розкуркулень. Така доля судилася Чмелівським, Гладунам, Коцюбам, Романійкам, Удовикам. До колгоспу, як правило, записували примусово. І вже у 1932 році їх діяло в селі три: імені Сталіна, «Заповіт Ілліча» та імені Тельмана.

У районному архіві зберігаються підшивки районної газети за 1988–1992 роки. На шпальтах – численні матеріали, які присвячені історії нашого краю. Велику роботу у цьому напрямку проводили освітяни, ветерани. На жаль, чимало з них уже покійні. Отже, про що ми довідуємося, переглядаючи газетні публікації:

П. ПОГРЕБНИЙ: У 1930–1933 роках усіх жителів Нової Оржиці примусово заганяли в колгоспи. Тяглову силу, сільгоспреманент усуспільнювали. Накотилася хвиля хлібозаготівель, розкуркулення, передплати на позику тощо. Кращих господарів села було виселено за межі району та на Соловки.

Г. ТЕМЧЕНКО: Примусова колективізація в Жуківці розпочалася у 1929 році. Хто не бажав іти в колгосп, того оголошували куркулем. Хоч і мала сім'я нерідко лише коня, пару волів та хату соломою вкриту. Були вислані з села Бондаренки, Слабинські, Даценки, Макаренки, Савелій Сусла.

Л. ВАЛЬКО: Найбагатшим у Новій Олександрівці був Свириденко. Гордий, строгий і заможний хазяїн. Мав багато худоби, овець. Дуже у нього родюча земля була від овечого гною. Свириденка розкуркулили, але він, кажуть, у Сибіру не був, уникнув цього і, мабуть, десь тихо доживав свого віку.

ДОЛЯ РОДИНИ СУХЕНКІВ

Не десь там за морями, за горами, а у нас таки, в Україні, в селі Красному жили-були колись батько і три сини – Василь, Андрій і Пилип.

Працювали тяжко, до сьомого поту, не шкодуючи сил, часу і здоров'я. Землю-матінку любили, і вона платила їм сторицею – і годувала, і зодягала, і була втіхою та розрадою.

Маючи хист до хліборобства, роботящу вдачу, заповзятливі Сухенки стали твердо на ноги: до 1917 року мали вони близько 25 десятин землі, троє коней, пару волів, три корови, семеро свиней, двадцять овець, реманент. Господарство чимале, потребувало рук і пильного ока, тому наймали, коли було впоратися самим несила, по 8–10 робітників. Звичайно ж, за відповідну плату і харчі. Частину землі здавали в оренду.

Красне – козацьке село. Воно віддавна славилося не лише красою, а й працьовитими людьми. Таких господарів, як Сухенки, тут було чимало. Коли розпочалася революція, а за нею – громадянська війна, особливо не рвалися красненці ні в «білі», ні в «червоні», ні в «самостійники». Думали: пронесе, почубляться та й заспокояться. Ох уже оце наше горезвісне «моя хата скраю!..».

Не пронесло. Прийшлі злі, немилосердні хлопці у шкірянках, з червоними зірками па кашкетах, «з Леніним в серці, наганом в руці». Ходили по хатах: забирали все, що бачили. А там і в колгоспи давай людей зганяти, «усуспільнювати» тобто. Заойкали красненці, ударили в поли, та пізно. Дійшло, нарешті: ой ні, ці заброди, що говорять по-чужинськи, і свої перевертні, які приплескалися до них, не пожаліють нікого – ні старого, ні малого!

Немає у них ні Бога в голові, ні милосердя в грудях. Орда, та й годі!

Опиралися селяни, не хотіли до колгоспу. Найбільш затятих записали в «куркулі». Серед них і Сухенків. Бо вони мали на той час аж 8,72 га землі, двоє коней, дві корови, троє свиней. «Багатії», що й казати! Цікаво, яким словом охрестили б сталінські посіпаки сучасного фермера, що має 30–50 гектарів ріллі, добротний дім-палац, іномарку, цілий парк усілякої техніки, а ще й олійницю або міні-пекарню тощо, наймає людей для роботи на ланах чи в господарстві? Плантатором, поміщиком?

Може, Сухенки і записалися б все-таки до колективного балагану, який призвів, зрештою, до виродження та занепаду села, але справа повернулася значно гірше, їх звинуватили в тому, що вони «до радянських заходів ставляться злісно; не виконують в строк хлібоздачу; несвоєчасно сплачують податки; вороже ставляться до колективізації».

Одне слово, доля працелюбної родини була трагічною. Землю, худобу, майно сільські активісти відібрали. Старого Сухенка вигнали з рідної хати, а його синів відправили на Урал, в Лялінський район Свердловської області. Того ж 1931 року в Красному було «розкуркулено» ще чотирнадцять родин, яким судилося зазнати всієї гіркоти поневірянь у далеких, невідомих краях.

Не легшою (ще страшнішою) була планида і тих жителів села, які записалися в колгосп, їм випало звідати голод 1933 року, рабську працю, засилля всіляких «уповноважених», потерпати від наруги і ганьби. Земля, в якої забрали її кращих синів, потомствених хліборобів, стала для людей байдужою мачухою.

Якою ж видалася подальша доля братів Сухенків? Вони так і не повернулися в рідне село, залишившись доживати віку десь там, у Росії, в далеких світах. Ось так було знищено працьовиту хліборобську родину. Та хіба лише її? Трагедія сім'ї Сухенків з села Красного – це біль і ганьба України, її народу. Чому так багато «нашого цвіту по всьому світу»? Бо ми, українці, звикли бути кожен сам по собі, мовчки, неначе воли, підставляємо шию, даючи можливість всіляким зайдам, пройдисвітам і нелюдам одягти на неї ярмо. Чи ж не час відчути себе людьми?!

ПОШУКИ «ВОРОГІВ НАРОДУ»

Крім так званих «куркулів», жертвами більшовицьких репресій стали й інші наші земляки.

М. КУЧЕРЕНКО: У 1937 році страхіття репресій докотилося і до Малої Березанки. Прямо з уроку математики був забраний працівниками НКВС Семен Рекеда. Людина виняткового таланту, чесний і відданий своїй професії, він був звинувачений у «розвалі школи, порядку і дисципліни». Семен Борисович, спокійний і врівноважений, зайшов до директорського кабінету, покликав завгоспа, дав розпорядження і заспокоїв: «Це непорозуміння. Я незабаром повернуся». Їдучи на возі на Березань, розмовляв з односельцями, які траплялися в дорозі, не уявляючи, що то його останній путь. Так і не повернувся він до виплеканої з любов'ю рідної школи. Того ж 1937 року, на зимових канікулах, було забрано і вчителя російської мови Івана Крюкова, який пройшов через десятилітнє пекло таборів, повернувся і почав спочатку: створив нову сім'ю, знайшов роботу. Та здоров'я і життя були зведені нанівець. Тільки й устиг маленькому сину Анатолію передати заповідь: робити чесно свою справу і любити людей. Були також визнані «ворогами народу» і засуджені прості селяни: Л. Гладун, Ф. Куць, В. Куць, С. Коцюба, О. Прокопець.

Закінчення в наступному числі.

ПРАВДА ІСТОРІЇ

ВОЗВЕЛИЧЕНІ ЛЖЕПРОРОКИ

Кров і страждання мільйонів українців як ціна за політичну сліпоту Грушевського та Винниченка

Гаяння часу смерті подібне. Про це завжди пам'ятали видатні полководці і політики. На превеликий жаль, у нашій державі надто багато чинників, які навмисне змушують нас розтринькувати дорогоцінні місяці та роки, тим самим потішаючи ворогів, які не перестають мріяти про загибель незалежної України. Серед безлічі політичних партій і громадських організацій, які збивають з пантелику українців, чимало таких, для яких на першому плані інтереси Росії. Намагаючись затягти в свої тенета якомога більше національно дезорієнтованих обивателів, політичні пройдисвіти не гребують найбезсоромнішою дезінформацією і демагогією, поширюваною на газетних та журнальних шпальтах, на хвилях радіо- і телеефіру, на сторінках брошур та книг. Яскравим зразком видання такого типу є книга Валерія Солдатенка "Три Голгофи: політична доля Володимира Винниченка".

Василь ЗАЄЦЬ,
"Нація і держава"

Війська Української Центральної Ради біля Михайлівського Золотоверхого собору.
Київ, березень 1918 р.

Не шкодуючи сил, автор намагається нав'язати довірливим читачам образи героїв, які нібито в ім'я України на своєму славному шляху здобували перемогу за перемогою: "Володимир Винниченко – один з найвірніших, найактивніших, найпослідовніших, найвпливовіших, найяскравіших її (Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії) діячів на довгі роки. Енергія, організаторські здібності, працездатність у органічному поєднанні з високими інтелектуальними даними, освіченістю, ідейною цілеспрямованістю самі по собі висували В. Винниченка на помітну, провідну роль у загальнонаціональному житті".

Не шкодує В. Солдатенко дифірамбів і на адресу М. Грушевського: "Саме Михайлу Сергійовичу належали основні визвольні ідеї українства перших десятиліть XX століття. Саме він – глибокий мислитель і талановитий вчений-ерудит створив досить струнку (і як на В. Винниченка логічну, завершену, переконливу) концепцію національно-демократичної революції, висунув і обгрунтував гасла притягальної мобілізуючої сили, опліднив ними стихійний широкомасштабний, глибинний Рух, надавши йому свідомого спрямування, змісту і форм.

Саме Михайло Сергійович, відклавши в бік підготовку академічних праць, у простий, чіткий, ясний, доступний для самого читача спосіб давав відповіді на найнагальніші для кожного українця питання..., щоб у нових умовах, які відкривала революція, могутнім порухом здійснити гігантський ривок уперед, здобути право самим порядкувати власною долею, розвинути всі здібності народу у всіх сферах буття, зайняти місце серед інших спільнот, гідне великої, талановитої, багатої душею і розумом нації.

Його брошурки-"метелики" – "Вільна Україна", "Хто такі українці і чого вони хочуть", "Звідки пішло українство і до чого воно йде", "Якої ми хочемо автономії і федерації" – в прямому розумінні слова озброювали свідомість кожного українця, давали саме ту поживу, якої він – українець – стихійно прагнув, і тому блискавично швидко поширювались, перетворювались на міцні переконання, ставали надійним дороговказом.

Тому-то на тисячах і тисячах різних з'їздів, конгресів, конференцій, мітингів, зборів, нарад, що повсюдно відбувались у революційну пору, ідеї й висновки М. Грушевського лягали в основу рішення, резолюцій, постанов. Вони цементували націю, як ніщо інше".

У жодній фразі, сказаній В. Солдатенком на адресу як М. Грушевського, так і В. Винниченка, немає правди, бо бездіяльність цих людей у драматичні моменти історії призвела до великої трагедії українського народу, який через малограмотність і затурканість переважної більшості своєї століттями поневоленої спільноти у трагічному засліпленні повірив їм, за що змушений був заплатити мільйонами українських життів, пройшов через пекельні муки влаштованих москвинами голодоморів, концентраційних таборів, загарбницьких воєн. Вину цих лжепророків ніякою мірою не пом'якшують написані ними талановиті книги, тим більше, що авторитет вченого і письменника обидва вони використали як знаряддя всенародного осліплення.

Та мудрець недаремно сказав: рукописи не горять! Це стосується і книги видатного українського самостійника Романа Млиновецького "Нариси з історії українських визвольних змагань 1917–1918 рр." (Про що "історія мовчить")", в якій читаємо: "Українці зараз же по одержанню відомости про революцію в Московщині нашвидку творять різні організації та від них делегують представників до тої чужої революційної влади.

Українські ж самостійники ("братчики") на тайному засіданню ухвалюють, щоб негайно створити центральний орган для очолення скоординовання боротьби за відновлення української державности, а також започаткування творення революційним шляхом української збройної сили. (...)

Згідно з цією ухвалою створено було вже дня 15 березня 1917 року самостійниками Українську Центральну Раду. Самозрозуміло, що самостійники створили цю першу Українську Центральну Раду не з одних "братчиків", а притягнули до неї всіх, хто лише годився на конечність боротьби за здобуття цілковитої самостійності. (...)

Автономісти, почувши про створену Українську Центральну Раду й довідавшись про політичні пляни її організаторів, заметушилися і кинулися творити власний центр.

19 березня до Києва приїхав Михайло Грушевський, а вже 29 березня сталося об'єднання двох Центральних Рад, з чого почалася одна з найбільших національних катастроф XX століття – крах визвольних змагань українського народу. Головними винуватцями нашої тодішньої поразки були голова Центральної Ради Михайло Грушевський та голова Генерального Секретаріату Володимир Винниченко. І якщо в нашій країні ще публікуються дифірамби на їхню честь, то це тільки тому, що внаслідок тривалої колоніальної залежности України плем'я манкуртів, безбатченків в ній не тільки страхітливо розмножилося, а й стало надзвичайно впливовим майже в усіх сферах суспільного життя. З вини манкуртів загрозливо уповільнюються темпи деколонізації нашої країни, що проявляється і в збереженні в свідомості громадян давно застарілих стереотипів, чому сприяє і поява таких демагогічних видань, як книга В. Солдатенка, про яку йде мова.

Україна для Винниченка і Грушевського була тільки "рідним краєм", а Батьківщиною вони вважали Росію, за її майбутнє вболівали всім серцем. Як вірні учні Михайла Драгоманова, вони завзято проповідували ними ж вигадану "єдність інтересів і доль" народів-"братів" – українців і москалів. Перед Першою світовою війною, перебуваючи на терені центральних європейських держав, де у вигнанні діяв Союз Визволення України, Грушевський не погоджувався з поглядами цієї організації, бо вважав їх занадто антиросійськими. У листопаді 1914 року Грушевський повернувся до Києва, перед тим порадившись зі своїми друзями і однодумцями – видатними московськими політиками-шовіністами, які вважали, що в інтересах матушкі-Рассєї треба, щоб такий авторитетний серед українських обивателів діяч знаходився там, де передбачалися доленосні події. У їхніх інтересах було й те, що в Києві Грушевського відразу заарештували і вислали в Росію: хоч він там жив не як засланець, а як заможний підданий імперії, що володів у Києві прибутковою восьмиповерхівкою. Це не завадило київським автономістам поширювати вигадку про "мучеництво", яке нібито переніс у Симбірську, Казані та Москві Грушевський. Припинити насолоджуватися високоінтелектуальними бесідами про світле майбутнє великої Росії київського професора змусила лише громова звістка з Петрограда: повалено царя! Не менш тривожний сигнал надійшов і з Києва: тамтешні самостійники збираються, не зволікаючи часу, проголосити самостійну Українську Державу!

У Києві, агітуючи самостійників за об'єднання двох рад, Грушевський запевняв їх, що і він не є ворогом самостійності, тільки, мовляв, треба до часу не порушувати цього питання. Але то з його боку був лише підступ з метою перетягнути на свій бік менш досвідчених молодих прихильників самостійності. Скориставшись своєю кількісною перевагою в об'єднаній Раді, автономісти відразу почали витісняти з неї і з інших органів влади всіх самостійників, не гребуючи при цьому ні наклепами, ні застосуванням грубої фізичної сили.

Винниченка Лютнева революція теж застала в Росії, без якої він не уявляв свого життя. Уже й книги видавав російською мовою, і все частіше друкувався в російських видавництвах, за що його навіть побили українські студенти-патріоти. Та з Центральною Радою спершу стався казус: спробував було Володимир Кирилович кооптуватися у головний владний орган України, а його й не кооптували, бо тоді ще в Центральній Раді багато значили самостійники. Та як тільки автономісти взяли гору, Винниченко негайно опинився на верхівці влади, що аж ніяк не пішло на користь Україні.

Закінчення в наступному числі.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

ЦІЛЮЩА ВОДА

ДЛЯ ІМПЕРСЬКИХ КОНЦТАБОРІВ

Микола БІЛИЙ, політолог

Свого часу Лев Силенко "вцілив у саме око", коли сформулював постулат української дійсности наступним чином: "Народ, який багатий любов'ю до Вітчизни і бідний ненавистю до її жорстоких ворогів, це безхребетна юрба черевоугодників, театральних гопашників, улесливих пристосуванців".

Цей постулат знову зринув у пам'яті, коли я пригадав минулорічний телесюжет із Зарваниці. В розповіді про святощі цього українського поселення, про дива небесні, про цілющі властивості води з джерел Зарваниці був епізод розповіді бабусі, в якому вона стверджувала, що воду із Зарваниці возили українцям у концтабори московської імперії, і та цілюща вода виліковувала їх від небезпечних недуг.

...Не про воду хочу сказати. У тій розповіді старенької, як у краплі води, відбилася вся трагедія українства. Про сибірські концтабори і про бідування українців у них старенька говорила як про якесь стихійне природне явище, лихо, зовсім не пов'язуючи його з конкретними діями жорстокого ворога, не висловлюючи вкрай необхідної для порятунку України ненависти до того ворога. І відчувалася в її розповіді саме ця загальноукраїнська риса – не те, щоб якесь всепрощення ворогові, а скоріше неусвідомлення корінної суті силенківського постулату. Саме цей факт, його типовість у поведінці українства, є смертоносним для української державности – і тепер, і надалі. І якщо тій сільській бабусі можна вибачити за її нерозуміння історії і суті відносин українства і його жорстокого ворога, то авторам телепередачі вибачити не можу. Бо ж їхнє промовчання бабусиного світосприйняття, зосередження уваги телеглядачів на властивостях зарваницької води, а не на потягові українських в'язнів у московських концтаборах до рідного краю, до соку рідної землі – тієї цілющої води, розцінюю не просто як аполітичність конкретних працівників ЗМІ. Бачу в тому велику шкоду процесові відродження українства і української національної держави. Таку собі завуальовану антиукраїнськість, умисне притуплення пильности українців, плекання в українцях неуваги до найважливішого для української нації і держави доленосного аспекту національної психології.

Тим же читачам, які заперечать таке моє наполягання, скажу відверто і вже зараз – ви ще не дозріли, а без вашої зрілости державу української нації можемо втратити в черговий раз.

ПОСТАТЬ

"ЧУМАЦЬКА ВЕЧЕРЯ"

(Уривок із художньо-документального роману "Болід" про художника Опанаса Заливаху)

Микола СИМЧИЧ

Я часто наголошував, що культ святости, християнської релігійности і національної самобутности є домінуючим у творіннях О. Заливахи. Але цю думку якось заперечив у розмові мій син Роман, теж художник. Я мовляв про те, що картини Заливахи за своєю колористичною гамою, життєвою правдою, динамікою і спорідненістю з небесним безміром співставні з роботами школи французьких імпресіоністів, зокрема Ван Ґоґа, Ґогена і Поля Сезанна.

– Імпресіоністи ловили мінливі відчуття й переживання – завважив на це Роман, – і не заглиблювалися в їхню суть. Якщо у Заливахи і є натяк на імпресіонізм, то це – відчуття світла душі, світла отої свічки, з якою нині майже забутий український художник Веніамін Кушнір шукав людину... Манеру Заливахи я назвав би монументальним символізмом української душі.

– Так, Заливаха вчить нас, українців, дивитися на світ українськими очима, та чи багато з тих, що вчилися, засвоїли цю національну науку? Чи не більше тих, які віддали перевагу вигіднішому для власної кар'єри модерному космополітизму? Так, трагічна експресія ліній на картині Кушніра "Ґвалтована Україна" динамічніша від заливашиних таємничих вертикалей, – та жоден художник у світі не сягнув тих вершин наочної філософічности, яких досяг Заливаха своїми картинами "Привид" і особливо "Привид комунізму".

Утім, я порівняв творчість Заливахи з імпресіоністами не для визначення його приналежности до тієї чи іншої мистецької школи. Це не так суттєво, – хоча витоки, підґрунтя і школа становлять значну формуючу основу генія. Йдеться про дар Божий, провидіння Боже – зрештою, про космічну спорідненість душ, покликаних Всевишнім для творіння Краси, – але земні умови і обставини накладають свої відбитки, вносять свої корективи. Імпресіонізм Сезанна як дивина, як зачудованість красою життя притаманний і багатьом полотнам Заливахи. Одначе в картинах Сезанна відчуття вільного світу, райського куточка землі настільки реальне, що, здається, зображені там люди навіть не здатні належно поцінувати цієї ласки Божої – СВОБОДИ. Натомість картини Опанаса Заливахи – це молитви людей поневолених, обмежених просторово-часовими реаліями, але не збанкрутілих у своїй божественній вірі. Вони терплять муки, але вони не зневірені. Вони незламні, цільні, терплячі й пофілософськи задивлені в простір і час, в історію земного буття. Так глибоко задивлені, що в тих обличчях, в тих очах прочитується вічність буття, з їхніх уст звучить пісня про незнищенність матерії, майже як у поезіях Богдана-Ігоря Антонича чи Андрія Охрімовича, з яким Заливаха відчував спорідненість душ у замкнутому просторі, який доконче потрібно проривати, пробивати до відновлення втраченої волі аж до висот Чумацького шляху...

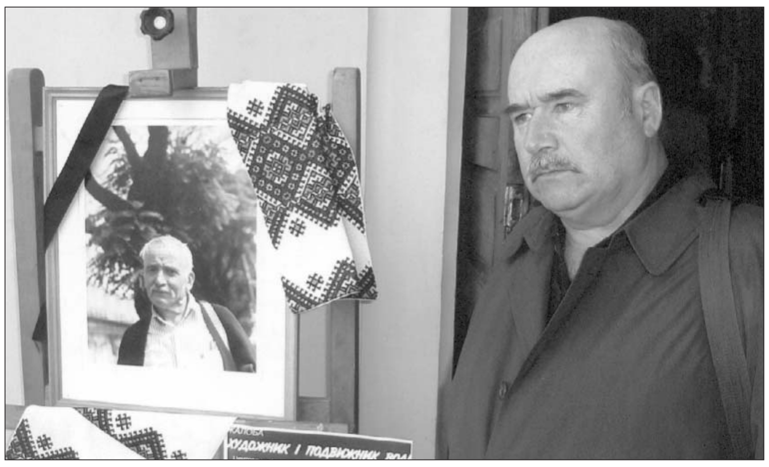
– Вплив імпресіоністів майже невловимий у творах Опанаса Заливахи, – перечить мені Роман. – Гадаю, коріння його символізму слід дошукувати в мистецьких манерах ближчого періоду. Я провів би чітку паралель між символічним монументалізмом Заливахи і соціально-модерністичними роботами Пабло Пікассо та кубинського художника Віфредо Лама. Як у "Терніці" Пікассо з колосальною силою передана квінтесенція цілої епохи варварського наступу фашизму, що перемелює в жорнах війни цілі міста, країни, народи; як В. Лама своєю картиною "Джунґлі" ніби намагається пробудити спрагу за втраченим раєм вільного життя на рідній землі, – так і полотна Опанаса Заливахи в яскравій національній колористичній гармонії й виразних народнофілософських символах відкривають світові колосальне розп'яття, на якому карається великий центральноєвропейський народ України, – бо "Привид бродить по Європі, привид комунізму...".

Утім, я не став би порівнювати творчість Опанаса Заливахи, відвертого антикомуніста, з картинами підпирачів комуністичного міжнародного руху, якими були П. Пікассо і В. Лам, – навіть якщо в їхніх стильових підходах є дещо спільне, та невідомо як повелися б ці митці, якби їх спіткала доля Заливахи. Можливо, що й прозріли б, і випарувався б їхній рекламно-прокомуністичний ідеалізм, нав'язаний штучно й облудно, без практичного знання потворних і страхітливих його сторін, що ніяк не можливо осягнути в благодатній атмосфері демократії, свободи й комфорту Західного світу. Мимоволі напрошується думка про те, що якби звиклий і пересичений демократією і добробутом Захід відчув на собі хоч половину того тягаря, який зніс і продовжує зносити український народ від комуно-московського тоталітаризму, то був би більш відпорним до його сучасних форм прояву, був би більш згуртованим і рішучим у відстоюванні свободи в цілім світі. А так... маємо, те, що маємо...

Тихою молитовністю віє від картини О. Заливахи "Чумацька вечеря". При червонясто-ідилічному світлі ватри вечеряють три чумаки. Лагідний, теплий, одвічно неспішний український світ постає дивовижним видивом посеред ночі й безмежного українського степу, де пахне ковилою, свіжим чумацьким кулішем, нашою предвічною історією і високими чистими зорями, які по-земному, по-домашньому округло, мов паляниці чи, може, райські птиці посідали на роги волів і ненароком іскристо віддзеркалились у таємничій сльозі вола...

Відгуркотять, відгудуть і відсмердять отруйними вихлопами мільйони машин і сотні тисяч заводських димарів, перетворюючись на купи іржавого металобрухту, бо буде висмоктано і зжерто всі запаси нафти, газу, вугілля. Припиняться війни, бо не буде за що воювати. Людство повернеться до духовних джерел життя; навчиться добувати енергію з води і сонця; збагне, що Земля – велетенська і беззахисна жива істота, на якій ТВОРЕЦЬ поселив людей як доглядачів – оберегів планети, а не її руйнаторів, як органічне доповнення природи, а не рабівника і ґвалтівника довкілля. Людство збагне, що, руйнуючи Землю, знищує себе. Людство зверне свої погляди до Неба, де в імлистім безмежжі Космосу мрійливо проліг Чумацький шлях...

м. Івано-Франківськ

На світлині: Прощання з Великим Майстром. М.СИМЧИЧ на похороні Опанаса Заливахи, 26 квітня 2007 р. у Івано-Франківську.

Світлина Романа Симчича.

ВІД АВТОРА

"ЖУРНАЛІСТ" З ВЕЛИКОЇ ДОРОГИ

Іван АНДРУСЯК, поет

"Улюблений бандит Путіна", "герой Росії з великої дороги", – так адекватні росіяни "крадькома, щоб ніхто не почув" називають нинішнього президента окупованої Чечні Рамзана Кадирова. Годі вигадати більшого знущання зі сторозтерзаного народу, ніж настановлення над тим отакого правителя: чеченці мають його за психічно неадекватного морального виродка і намагаються навіть випадково з ним не стикатися, бо це може бути вкрай небезпечно для життя – ніхто не знає, що й коли йому може стрельнути в голову...

Кадиров заледве зміг закінчити початкову школу – оце і вся його освіта. У роки першої чеченської війни він пішов битися з росіянами разом зі своїм батьком, під ту пору авторитетним польовим командиром. Одначе згодом ситуація змінилася: Кадиров-старший зрадив Батьківщину, перейшов зі своїми загонами на бік російських окупантів і страшними звірствами щодо власного народу, кривавим винищенням ще недавніх соратників-партизанів "завоював" собі особливу прихильність російського президента Владіміра Путіна – настільки особливу, що Путін настановив його президентом окупованої Чечні. Тоді ж "відзначився" і Кадиров-молодший: у жодній мові світу, крім російської, не існує слів на позначення таких жахливих діянь, а в російській це слово – "бєспредєл". Убивства мирних людей, захоплення в рабство, викрадання з метою викупу, ґвалт, грабунки... Усі знали: де з'являється Кадиров-молодший, там неодмінно когось застрелять чи покалічать просто так, заради жарту, в п'яному чаду! Нормальній людині про таке навіть подумати страшно – але в окупованій росіянами Ічкерії такі речі чинилися повсюдно, та ще й тепер, у нібито "мирні часи", нерідко чиняться...

Згодом чеченські партизани виконали вирок щодо Кадировастаршого – і з того часу починається "входження у владу" його психічно неадекватного сина. Рамзан Кадиров стає прем'єрміністром при президентові-маріонетці, та щойно йому виповнилося 33 роки (мінімальний, згідно з місцевим законодавством, вік для того, щоби можна було обіймати президентську посаду), стає президентом окупованої Чечні.

Отут і почала проявлятися риса, котра у владможцеві завжди виказує людину неосвічену й морально розбещену – марнославство. Рамзан Кадиров із запалом тубільного князька починає "колекціонувати" щонайрізноманітніші звання й нагороди. 25 червня 2006 року в Дагестанському інституті бізнесу й управління він... захищає кандидатську дисертацію з економіки. Жоден із тринадцяти членів ученої ради "не насмілився й пискнути" – всі "запоєм" розхвалювали "видатний внесок в економічну науку" бандита й убивці, який, крім початкової школи, жодного навчального закладу так і не закінчив!

Однак це ще "квіточки" – а "наукові ягідки" полягають у тому, що напередодні (!) Рамзана Кадирова обрали... почесним членом Російської академії природничих наук! Щойно ж після "захисту", 28 липня того ж таки 2006 року, він стає... почесним академіком Академії наук Чечні! Без коментарів. Цензурних слів для характеристики цього рішення чеченських академіків дібрати годі...

Та все це, виявляється, – не більше, ніж епізод Кадирового марнославства. Із якоюсь аж маніакальною пристрастю цей "герой Російської Федерації" (подарунок від Путіна!) "обростає" щонайхимернішими званнями й титулами, включно з такими кумедними й незначущими, як значок "почесного будівельника Чечні"! Це було би смішно, якби не було так страшно...

А віднедавна Рамзан Кадиров, який без помилки може написати хіба власне прізвище (і то ще не факт!), став ще й... членом Спілки журналістів Російської Федерації. Обставлено все було "з помпою": 5 березня Кадиров провів урочистий прийом кількох "придворних писак", нагородивши їх "з царського плеча" дипломами й преміями, а йому натомість урочисто вручили членський квиток "за визначні заслуги перед журналістикою" (у чому вони полягають, не знає ніхто!)...

Одначе тут вийшов "прокол". Відомий російський журналіст, оглядач газети "Московскій комсомолєц" Алєксандр Мінкін на знак протесту подав заяву про вихід із СЖРФ, арґументуючи це тим, що не може перебувати в лавах однієї організації з тим, "чиї дії печально відомі". "Сподіваюся, що не лише я покину лави спілки. Гадаю навіть, що я не перший, що хтось дізнався раніше від мене і зробив те ж саме", – наголосив Мінкін. Так і сталося – вслід за ним лави спілки покинула ціла низка провідних, авторитетних російських журналістів, тож уже 6 березня секретаріат організації скасував рішення про прийом Кадирова.

Гадаєте, на цьому все закінчилося? Звісно, ні – це ж Росія, країна безпросвітних абсурдів! Не минуло й двох тижнів, як голова СЖРФ Всєволод Боґданов приїхав у чеченську столицю Ґрозний із... вибаченнями. Йому, бачте, "соромно за дії колеґ", і він вирішив членський квиток Кадирову повернути особисто...

Очевидно, більшої ганьби російська журналістика ще не знала!

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 3б, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 7 000 примірників

Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.

Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.